

Аниқ тадбирлар асосида

Трестнинг коллективи ўн биринчи беш йилликда иш суръати ва сифати асосий эътиборни қаратишда. Бу борада эришилган натижаларни таҳлил қилишда, унинг сифатини яхшилашнинг асосий йўлини аниқлашда, унинг сифатини яхшилашнинг асосий йўлини аниқлашда, унинг сифатини яхшилашнинг асосий йўлини аниқлашда...

Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми раиси ўрқоқ Л. И. Брежневнинг ўзбекистон ССРга Ленин ордени топиши пайтида ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетидagi суҳбатда сўзлаган нутқида берилган қўрсатмаларни баъзириш соҳасида республика партия ташкилотининг вазифаларини аниқлашда, унинг сифатини яхшилашда, унинг сифатини яхшилашда...

бу йилча бир ҳафтада барча беш йилликнинг объектига қиришиб қурилиш сифатини аниқлайдилар.

Курилиш сифатини яхшилашнинг яна бир асосий тадбирларидан бири бу энг яхши объект қурилиши учун кўриб-қонурслар ўрқоқ Л. И. Брежневнинг ўзбекистон ССРга Ленин ордени топиши пайтида ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетидagi суҳбатда сўзлаган нутқида берилган қўрсатмаларни баъзириш соҳасида республика партия ташкилотининг вазифаларини аниқлашда, унинг сифатини яхшилашда, унинг сифатини яхшилашда...

ШИКОЯТ ДАФТАРИНИ БЕРИНГ!

ёки боғча болаларининг нонини туя қилаётганлар ҳақида

Бола бариб-бола! Мабодо 270, 32, 6, 489, 520, 66-боғчаларда ҳамда Тошкентда боғча болаларига ёшдаги болалар муассасаларининг кичиктойлари «меню» деган нарсани тўшунганларидан шу тақдирларнинг раҳбарларига қўнган-қўп эътирозлар билдирган бўлишарди.

Боғчаларнинг боғча болаларининг нонини туя қилаётганлар ҳақида. Боғчаларнинг боғча болаларининг нонини туя қилаётганлар ҳақида. Боғчаларнинг боғча болаларининг нонини туя қилаётганлар ҳақида...

Партия турмуши ИҚТИСОДИЙ ТАЪЛИМГА-МУҲИМ ЭЪТИБОР

«Главташкентстройнинг 153-трестига қарашли 62-қурилиш-монтаж бошқармасида 1981—1982 йилда партия ва комсомол ўқув ҳамда иқтисодий таълим шахобчаларида таълимнинг асосий йўлини аниқлашда, унинг сифатини яхшилашда, унинг сифатини яхшилашда...

«Ўрқоқ» кондитер фабрикасининг ширин-шакар маҳсулотлари харидорларга манзур бўлади. Корхона коллективини ўн биринчи беш йилликда маҳсулот сифатини янада яхшилаш, ишлаб чиқариш ҳажминини кўпайтириш бўйича катта мажбуриятлар олиб меҳнат қилляпти.

Беш йиллик вахтасида ПЕШҚАДАМЛАР

Пойтахтимизда а г и кўп-галаңтерия ва спорт буюмлари бир-бирига қарамай 48 нафар комсомол-ёшларга етакчилик қилмоқда. Бу ахил бригадаларнинг комсомол-ёшлари сифатли ва унумли меҳнат қилмоқда. Корхонада биринчилари қўлдан бермай келяпти. Бу ерда бригадалараро социалistik мусобақа кенг кўлаб ўтказилган. Ҳамма ўз иши билан банд. Сена мастери Г. Мухамедова цех коллективининг фаолияти ҳақида завқланиб гапирди.

М. ЭРГАШЕВА, Тошкент шаҳар куйлиш Бош бошқармаси 159-қурилиш трестининг партия комитети секретарининг ўринбосари.

БОЛАЛАР МУАССАСАЛАРИ-«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ВА «ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» ГАЗЕТАЛАРИНИНГ НАЗОРАТИДА

489-боғчада шунча маҳсулот ортиб қолганки, бечора боғча ходимлари уни қандай қилиб йўқотишни билмай бошлари гараг. 28 июнь куни 28 боғчада 35 нафар боланинг олинган. Шунда ҳам оқшомнинг бўлиши лозим бўлган. Ишонч билан айтганда, бу боғчада ҳам сўт бор экан. Лекин ундан буюб олинган боланинг қисмини Холбуки, боғчаларга ҳар кун янги сондаган сўт бериш керак. Бироқ, боғча маҳсулотларини боғчадаги назорат ортиб қолган. Масалан, 23 июнь куни боғчада 36 боғча боланинг олинган. 28 июнь куни боғчада 36 боғча боланинг олинган. 28 июнь куни боғчада 36 боғча боланинг олинган...

КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXVI съезди қарорларини амалга оширишда» қўрсатмаларини аниқлашда, унинг сифатини яхшилашда, унинг сифатини яхшилашда...

Ушбу суратда «Малина» тринотам ишлаб чиқариш бирлашмасининг илгор ремонтчи-слесари, коммунистик меҳнат зарбаси Виктор Головин кўриб турибди. Бу ишчи оякин топириларнинг мунтазам ортиги билан адо этиб, дастгоҳларнинг ҳаммаси сўз бўлишига муносиб ҳисса қўшмоқда.

Коллектив аҳоли талаб ва эҳтибининг ҳисобга олиш шу йилнинг февраль ойидан бошлаб қаттиқ конструктивдаги чамадонлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. Чунки бундай чамадонлар жуда қўлай ва чидамли. Аяа шундай харидорлар 10 минг донадан тайёрланмоқда.

«ДОЛЗАРЬ МАВЗУ» МАТЕРИАЛАРИ ИЗИДАН «Бозорга қовун келди...»

Газетамизнинг 3 июль сониди ана шу сарлавҳа остида босилган мақолада шахримиз бозорларда сотилаётган полиз маҳсулотларининг сифати қандай эканлиги масалалари кўтарилган эди. Жулядан, бу мақолада сотилаётган қовун-тарвуларда азот нитратининг белгиланган нормадан ортиқ эканлиги конкрет мисоллар билан ошиб ташланган эди. Бу нарса ниссон самолетики учун илҳодда зарарлидир. Шу мақолада колхоз бозорларининг маъмурияти шашинга ҳам таъқиқий фикрлар билдирилган эди. Ваҳоланки, колхоз бозорларининг маъмурияти бозорга келтирилатган кишлоқ ҳўжални маҳсулотларини мунтазам равишда назорат қилиб боришлар керак. Газетада босилган таъқиқий мақолага Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети савдо Бош бошқармасининг бозорлар бошқармаси бошлиғи Б. Қозоқоновдан жавоб олинди.

Болалар шикоят дафтарини талаб қилмайдми, шовқин солиб ўз ҳуқуқини ҳимоя қилмайдми, юқори ташкилотларга ари қилиб бормайди. Уларнинг қўлидан фақат бир нарса келди: нитрат кўзини қўзиб бурса қовонини солиши, индамай бурилиб кетиши мумкин. Уларнинг ҳуқуқини катталар ҳимоя қилиши керак! Уларнинг олдига айбдор бўлган катталар жавоб бериши керак! Бутун масъулияти билан жавоб бериши керак! Адолат шунинг тақозо этади.

Партия бюроси 1982-1983 ўқув йили шахобчаларини КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЛКСМ ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг юқоридagi тила олинган қарорини асосида қайта ташкил этиш, қарорда қайда атиланган тавсияларини амалга ошириш учун ҳозирдан пухта тайёргарлик олиб бормоқда.

Республика бўйлаб дарё устида қурилган кўприк Совет Иттифоқи билан Афғонистоннинг тўғри йўл орқали боғлади. Ҳозир тайёргарлик ишлари олиб борилаётганда, қурилиш майдонига борадиган йўллар тартибга солиноқда. Кўприкни 1984 йилда фойдаланишга топшириш мўлжалланган. Бироқ кўприкчилар бу ишга муддатидан анча илгари утда-лаш ниятдадиллар. (ЎЗАТ).

Бозорлар бошқармасининг катта инспекторлари Аҳмад-хўжаев ва Ҳайдаров ўрқоқларга қовун-тарвулар билан савдо қилаётган кишиларнинг маҳсулотини реализация қилиш ҳуқуқини берадиган савқалар бор ёки йўқлигини мунтазам равишда текшириб бориш тақдирини аниқлади. Шу билан бирга бозорлар бошқармаси полиз маҳсулотларини ариштириш тўғрисида қарорларга қўрсатма берди. Сельма, Бешқорғ - ва Фрунзе бозорлардаги деҳқонлар унда жой қўйиладми. Бозорлар бошқармаси лаборатория томонидан полиз маҳсулотларининг реализация қилинишни мунтазам назорат қилиб боради. Ушбу йўрқ бузилган қолларда, деб таъкидланган жавобда текширув материаллари нўқсонларни бартараф этишга қаратилган зарур чора-тадбирлар қабул қилиниши учун бошқарма кенгашига мўҳоқана этилди.

ШИФОКОР МАСЛАХАТ БERAДИ

Доривор ўсимликлар хосияти

Шифобахш ўсимликларнинг хосиятини яқин замоналардан билишган. Улардан турли хасталикларни даволаш учун фойдаланишган. Умуман, унинг улуғ мутафаккир олимлари Абу Али ибн Сино, Абу Бакр ар-Розий, Абу Райхон Беруний беморларни доривор ўсимликлар билан даволаганлар. Чунки шифобахш ўсимликлар организмга камдан-кам салбий таъсир этди, аллергия хусусияти жуда кам, тайёрлашни ҳам оқийдир.

Шифобахш ўсимликлар витамин, микроэлемент, органик кислота, эфир мой ва қандай бўлади. Юқорида қайд этилган моддалар организмда қон ишлаб чиқариш хусусиятини яқинлаштиради, модда алмашинувида иқобий таъсир қилади.

Кейинги вақтларда химия фани кевг та-

рақий этиб кетди. Патнада тез таъсир этувчи янгидан-янгидори моддалари синтез қилиб олинди, бироқ шунга қарамай, доривор ўсимликларга бўлган талаб ҳамон катта. Шундай асосий, шифобахш ўсимликлар борки, улардан болаларда учраб турадиган зотилкам, нафас йўллари яллиғланиши, нафас қисилиши, ҳансираш ва нафас олиш қийинлашганда дори сифатида фойдаланиш яхши самара беради. Қуйида бир неча шифобахш ўсимликларини келтирамиз.

КУКА ўсимлиги нафас олиш қийинлашганда, зотилкам касаллигида, нафас йўллари яллиғланганда ва йўталганда балтам кўчирувчи дори сифатида қўлланилади. Бунинг учун кўка баригдан 15 грамм олиб, бир стакан сувга солинилади, бир оз қайнатилди, қайнатмани донада

ва бошқа моддалар билан. Бу шифобахш ўсимлидан дахлама олиб, бир стакан сувга солиб турган сувга бошқа дахлама таъбирланади. Бу дахламадан 3—4 ҳафта давомда кўнига 3—4 мартаба балтам кўчирувчи дори сифатида қўлланилади.

ЗУБТУРУМ ўсимлигининг баригдан тайёрланган дахлама нафас йўллари касаллигини даволашда балтам кўчирувчи дори сифатида қўлланилади. Бунинг учун бир стакан қайнаб турган сувга 10 грамм қўриқилган майдаланган зубтурум баригдан солиниб, донадан сузилди. Бу дахламадан 3—4 ҳафта давомда кўнига 1—2 чой қошиқдан 3—4 мартаба балтам кўчирувчи дори сифатида қўлланилади.

ЖУКА гулидан тайёрланган дахлама (иссиқ ҳолда) турли шамоллаш касаллиқларида теълаувчи, бош оғриғи, йўталган-

да, шунингдек томоқ оғриғида томоқ йўлини чайноб ташлаш учун ишлатилади. Бунинг учун жука гулидан 10 грамм олиб, бир стакан қайнаб турган сувга солиниб, донада кўнига 3—4 мартаба балтам кўчирувчи дори сифатида қўлланилади.

Биз юқорида айтиб ўтган бир неча доривор ўсимликларини болалардаги зотилкам, нафас йўллари яллиғланиши, нафас қисилиши ва нафас олиш қийинлашганда қай тарзда ишлатилиши ҳамда тайёрлашни тўғриликда тўхталиб ўтидик. Шунини алоҳида таъкидлаш керакки, доривор ўсимликларини ҳар қандай шикоятсиз, оғир оқибатларга олиб келиши шунинг учун, доривор ўсимликларини албатта врач маслаҳати билан болаларга ишлатиш лозим.

Шундай қилиб, доривор ўсимликлардан тайёрланган дахлама ва настойналар антибиотик дориларнинг таъсирини кучайтириши, шунингдек болаларда учрайдиган ҳар хил юқори нафас олиш йўллари шамоллаш касаллигини намайитиради.

М. МИРЗАМУХАМЕДОВ, медицина фанлари доктори, профессор.

Ш. ТУСУНОВ, Тошкент Давлат медицина институтини бошқарувчи касалликлар кафедрасининг ассистенти.

СУРАГАН ЭКАНСИЗ. Зулукнинг фойдаси борми?

Хурматли редакция! Биз беморларга шифоқорлар зулук солиғини тасвир қилди. Зулукнинг қандай фойдаси борми? **М. НОРМАТОВ,** буюкор.

Медicina зулуги қон босими касаллигини, вена томирлари тромбозини, тромбоблебитларни, кўкрак қисмида буюрилари.

Зулук қўйилгандан кейин қонини аста-секин суради, патнада оғриқ ва яллиғланиш процесси босилади. Зулуклар, шунингдек қон ивичини сувайтирадиган восита сифатида ҳам қўлланилади, чунки улар қонга груддин деган модда ажратлади. Бу модда қон ивич процессини сувайтиради.

Тез ҳаракат қилмаган, қорин оч, илтиҳа зулуклар ишлатишга ярайдир. Зулуклар врач рецепти билан дорихоналарда сотилади.

Ишлатилган зулукнинг қайта қўйиш мумкин эмас. Зулукларини тоза сувли бангага солиб, идиш оғини дока билан маҳкам боғлаб қўйган ҳолда сақланади.

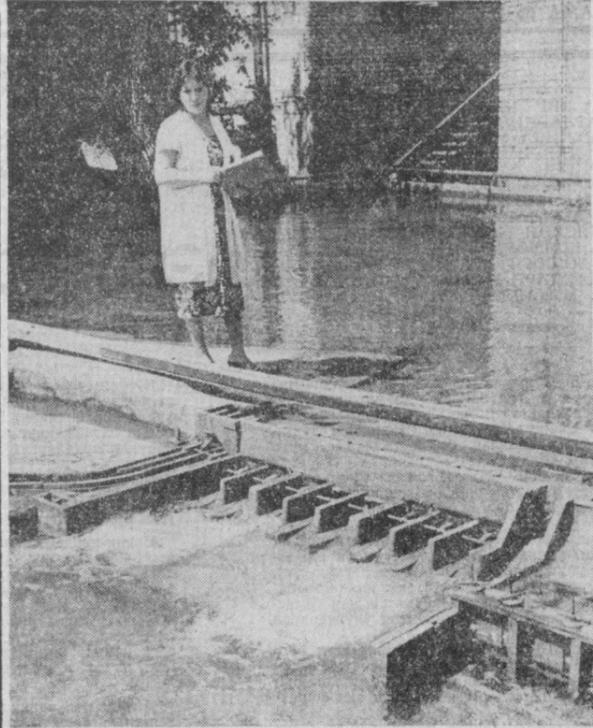
Битта зулук 30—60 минут мобайнида 10—15 миллилитр қонини суради, зулук тушгандан кейин у ишлатилган жойдан 30 миллилитр қон оқайди. Одатда беморга бир йўла 5—6 та зулук қўйилади.

Зулукнинг теридан тортиб олмагани керак, аксе ҳолда бу жойдан қон кетмайди. Агар зулукни тез олиш зарур бўлиб қолса, у ишлатилган жойга спирт ёки йод сурилади, шунда зулук тушиб кетмайди.

Зулук тушиб кетгач, у ишлатилган жойга стерил боғлов қўйилади. Зулук тушган жой 6—24 соат мобайнида қонаб туради, бундан кўркамлик керак. Қўйилган боғлов қон билан худ бўлиб кетса, уни олиб ташламасдан устига пахта қўйиб, битланади.

Медicina зулуклари кўйишни врач буюради, уларни беморга медицина ҳам-шираси қўяди.

М. ОРИФЖОНОВА.

Бутуниттифоқ «Гидропроект» лойиҳа-қидирув ва илмий-тадқиқот институтини. Бу ерда Тожикистон ва Ўзбекистонда муриланган ҳамда лойиҳаланган гидротехника иншоотлари моделлари сновдан утқи. Экида, Бу ана шу иншоотларнинг оптимал вариантларини ишлаб чиқишда катта роль ўйнайди.

СУРАТДА: институт катта техникни Ирина Фитеровская Тузмўйин гидроузелининг моделида тадқиқот олиб бормоқда.

В. Сироткин фотоси.

Фан ва техника янгиликлари Ширадор пахта

Лидия Гавриловна Гранина пахтанинг хоссалари қаторига яна битасини... «Ширадор пахта» деган хоссани қўйди. У пахтанинг ана шу хосасини чигит пўчоғидан толади.

«Мана бир тўп чигит пўчоқ ва тўп ёнида ошқоқ кристаллар турибди. Бу кристаллар — шакарлар.

Бу шакарнинг тўси ҳам, таъми ҳам одатдаги шакардан фарқ қилади. Лекин чигит пўчоқ шакар хастийи шакар зарар кўрсатадиган кишиларга атайган. Бу — қимматли фойдаланиш оқибати — кишилар. Кесилти Лидия Гавриловна иxtиро этган усул билан ҳосил қилинган. Л. Гранина — Фарғона гидротехника заводи бош инженери. Бу завод «Ўзбеки д р о л з пром» корхонасининг бош заводи бўлганлигини эришилган ютуқлардан бутун тармоққа ёнади.

Бош операция — кристаллаштириш операциясини олддаги шакар тайёрлаш технологиясидан фойдаланиб амалда ошириш мумкин бўлади. Натижада стандарт машина-ҳусуналари янги маҳсулот ишлаб чиқаришга кириштириб, муҳим ишни ўлаштиришдан ташлашга эришилди. Кесилти фармацевтлар, ошпазлар, кондитерлар — парҳез маҳсулотлар ишлаб чиқаришга дахлдор ҳамма соҳа кишилари сабрсизлик билан кутарди.

Эндиликда Фарғона, Янгийўл, Андижон гидротехника заводи, мингга тонна кесилти бермоқда. Ваҳоданик, унга бўлган талаб ҳали қондирилган йўқ. Уни ҳосил қилиш технологияси ҳам қўйиш республикаларга етиб бориши зарур. Чигит гидротехника заводи ҳам кесилти ишлаб чиқаришни ўлаштириди. Бу ерда ҳам чигит пўчоқ кўйилган.

Фарғона технологияси турли зоналарга ҳос бошқа хил хом ашёни ҳам кесилти ишлаб чиқаришга жалб этишда ёрдам берди. Масалан, Қасандарда янги хори ўзадиган кесилти ҳосил қила бошланди. Ўфада бўёқ қайнаган кесилти олимоқда. Бошқача қилиб айтганда бу технология универсал бўлиб ҳар қандай ўсимлик хом ашёни ҳам ишга ярайверади. Унга яроқли бирикмалари бўлса бўлади.

Чигит пўчоқда 8 процент шира бор. Бундан ташқари 7,5 процент ачтин ҳосил қилинади. Лидия Гранина модда ҳам олимоқда. Лидия Гранина турли ишлов берилгандан сўнг кукун тўприда структура ҳосил қилиш, кудуқ пармалаш, озиқ-овиқат маҳсулотларини синдиришда ундан фойдаланила бошланди. Ундан фойдаланса бўладиган бошқа соҳалар кўп. Шундай қилиб, бу ерда гап чигитсиз технология тўғрисидагина эмас, чигит пўчоқдан

Хозир биохимиклар ҳам бир ташлаш қон ашё ҳар бир пахта заводи нага-пага ишлаб чиқариладиган турли фойдаланиш йўлини изламоқда. Шундан гўр дарахт новдаларини, электор симларни, деворлар, аввал уйлари пахтаден қоллайди. Бунинг турган-битгани зарар, мана шу гарини Янгийўл олиш мумкин, ялбатта. Шундай қилиш янги ҳам. Лекин бу чигитнинг хаммаси эмас. Чунки ҳар бир чагит зарраси пахта болсининг зарраси бўлганлигиндан ундан ҳам фойдаланиш керак.

Шундай қилиб, ленинградлик биохимиклар билан Ўзбекистондаги пахтачилар ҳаммуштарликда циклон харидилан гилозога қарилди. СССР озиқ-овиқат программасининг муҳим вазибаларидан бирини бакармодалар!

Демак, ширадор пахта дейишимизга ана бир асос бор.

Е. ЕФИМОВ, «ТАГ» мухбири.

«Медicina» нашриёти тўғрисида «ЗАХРИ ҚОТИЛ»

Инсон ўз саломатлигини муҳофаза қилиши, турли зарарли одатлардан сақланиши керак. Маълумки, тамаки одам организмга ёмон таъсир қилиб, умрини қисқартиради. Р. И. Вагнер ва Е. Н. Валдинанинг тамакининг зарари ҳақидаги рисолида кечининг саломатлигига ҳалокат таъсир этиши батафсил баён этилган.

Китобхон бу рисолада тамакининг пай-

даллиқ этиб кетди. Патнада тез таъсир этувчи янгидан-янгидори моддалари синтез қилиб олинди, бироқ шунга қарамай, доривор ўсимликларга бўлган талаб ҳамон катта. Шундай асосий, шифобахш ўсимликлар борки, улардан болаларда учраб турадиган зотилкам, нафас йўллари яллиғланиши, нафас қисилиши, ҳансираш ва нафас олиш қийинлашганда дори сифатида фойдаланиш яхши самара беради. Қуйида бир неча шифобахш ўсимликларини келтирамиз.

КУКА ўсимлиги нафас олиш қийинлашганда, зотилкам касаллигида, нафас йўллари яллиғланганда ва йўталганда балтам кўчирувчи дори сифатида қўлланилади. Бунинг учун кўка баригдан 15 грамм олиб, бир стакан сувга солинилади, бир оз қайнатилди, қайнатмани донада

БИЛИБ ҚУЙГАН ЯХШИ СОҒЛИҚ КУШАНДАСИ

Алкоголь — ичкилик инсон сиҳат-саломатлигига оғу экани жуда қадим замонлардан ҳам маълум бўлган. Спартак замонида Грецияда никоҳ қилиш келиш-куёвга сиртлик ичкилик ичиш ман қилинган.

Юнон файласуфи Диотен аси даст болалардан бирини қўриб, ораси бўйида бўлиш одида отаси маст бўлган дейди.

Француз врач

Демма 28 йил давомида 10 та оилани кузатган. Бу оилаларда эр ҳам, хотин ҳам ичкиликбоз бўлишган. Бу оилалардан 57 та бола тутилган, улардан 25 та бола ёшига етмай ўлган, 6 таси тутанок, 5 тасининг бош миёсида сув, 12 таси аса жинни бўлган бола нормал ўсган.

Карамлик, Францияда хоширача жисмоний ва руҳий жиҳатдан носог болаларни «яшилда» дунёга келган болалар», деб айтишди. Демак, яхши бола — дам олиш кўни кўп оталар ичкилик ичишди, бу маншатиқ оқибати мурғак гўлакча, қолверса бутун оилага нуфат келтиради.

Сиртлик ичкиликнинг захруқотил эканини ана шу дилсөҳлаликлардан ҳам билиб оلسа бўлади.

«СИЛНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ МУМКИН»

Шифоқор-олим В. Х. Боларенинг шу номдаги рисолида сил инфекциясининг одам организмга тушиш йўллари, касаллиқнинг олдини олиш ва эрта анқлаш ҳақида ҳикоят қилинади. Сил қадимдан инсоният бошига битган бало бўлган, бунга сабаб ўтмишда халқнинг турмуши, ҳаёт тарзи, овқатланишининг сифатсиз бўлганлиги, ҳаётини мисолларда кўрсатилган.

Совет соғлиқни сақлаш фани хозирги кунда силни йўқотиш масаласини ҳал қилмоқда. Автор мамлакатимизда олиб борилаётган силга қарши кураш чора-тадбирлари ҳақида батафсил тўхталиб ўтган.

Китобда нафас органларининг тузилиши ва вазибалари, касаллиқнинг кўзга кўринмас «суруғлари», уларга қарши кураш, организмнинг химоя функциялари, зарарли одатларнинг организмга кўрсатадиган таъсири, сил касаллигини анқлаш методлари ҳам кўрсатилган. Шунингдек, унда флюорография, эмлаш ва химиявий профилактикага алоҳида ўрин берилган. Китобнинг рус тилидан М. Орифжоновна равон таржима қилган.

117 ЁШЛИ ЮБИЛЯР

Япониялик Сигесие Идзуми 117 ёшга кирди. У Япониянинг Жанубидаги Токунисима оролида яшайди.

Ҳозиргача у жисмоний меҳнат билан бор-йўғи инки йил шугулланади. Франс муқаддам чекишин Пресс агентлигининг ташлаган эмиш.

«ШОВҚИН — ЗАРАР»

Шовқин нима? Шовқин — ҳар хил куч ва даражадаги товушлар йиғиндиси. Бошқача қилиб айтганда, шовқин — киши организмига, дам олишга ва ишлаб қўйилганга таъсир қилувчи товушлар йиғиндиси.

У. Мирзаеванинг бу китобчасини ўқисангиз, шовқин ва сулуқнат ҳақида қизиқарли маълумотлар оласиз. Корхоналарда шовқин ва товушларга қарши курашни сўғит вақтларда муҳим проблемалар қаторидан ўрин олмақда. Рисолада шовқиннинг инсонга зарари ҳақида батафсил ва қизиқарли ҳикоят қилинади.

Ш. АЛИМОВА, «Медicina» нашриёти ходими.

Куйбисев районидagi 5-балаки касалхонасининг гематология бўлими врачлари турли хил қон касаллиқларига қарши самарали даволаш методлари, янги усулларни муваффақиятли қўллашмоқда. Бўлими врачлари айна пайтда домий донорлар ҳамдир.

СУРАТДА: (чапдан-ўннга) медицина фанлари номдидати, педндрт Э. Виҳанд, врач-гематолог Н. Русанова, ҳамширалар Ш. Усмонова, Р. Тўрабекова, гематология бўлими мударри Н. Чернышова, ёш беморга медицина ёрдами кўрсатишмоқда.

Х. Мирзакаримов фотоси.

Автомобилда ернинг иссиқлигини ўлчаш

Озарбайжон ССР Фанлар академияси «Геофизик» илмий марказининг мутахассислари ишлаб чиққан прибор геологлар геотермик сўвма қилбеланларда уларни разведка кудуқлари қавли заруратидан ҳалос қила олади.

Одатда, шу мақсад учун кудуқлар пармаланиши ва термомониторинг ёрдами билан ер остидаги жинс температура ўлчанади. Шу натижага қараб турзилган қаргалар фойдаланила бор-йўқли-

Мен билан ёнма-ён ўтирган совет журналистлари: энди ҳақ ва ноҳақларни қидириш бошланди, авваллари эса жаҳон биринчилигининг дастбали ўйинларидида намчиликлар ҳақида танқидий фикр билдиришни дерли ташкиллаб қўйилган эди. Бундай таъкид Испаниядаги майдонларда бўлаётган ўйинларнинг яхши бўлишига салбий таъсир кўрсатадиган фикрлар деган Ваҳоданик, ана шу ўйинлардаёқ команда ҳужумкор ва мазмунли ўйин кўрсатиши туринга бир амаллаб галабага эришиш усулига амал қилаётганлиги сезилиб турган эди. Шунингдек, бир неча йилдан буюн

НАВБАТ КВАРТЕТГА

Осмоғта отилган тағна бир неча марта айланиб, польшалик суля Алнос Ярданинг нафтага тушиди. Франция терма коман-дасининг капитани дарвозани ташлаш ҳуқуқини қўлга киритди. Мишель Платини марказий миқбарнинг чақ томонидати дарвозани ташлаш бўлиш ҳуқуқига эга бўлди. Франциялик футболчилар чорак финал учрашувларида худди шу дарвозага икки марта тўп киритишган эди.

Кейин маълум бўлдики, францияликлар бекорга дарвоза ташлашмаган экан. Бу дарвоза улар учун

возага ҳужум уюштирилишини ташкил қилди. Улар олдинги маррада чақон ҳаракат қилган ва ҳақиқат дарвозани ишонга олишга шай бўлган Рошто ва Солени тўп билан таъминлаб туришди.

Ҳужум бартараф қилинган дақиқаларда эса дарҳол химоячиларга ёрдамга этиб келиш туринди. Икки марта оқоҳлангирини оғлагани руҳда ўйнагани, юксак техник маҳорат кўрсатдилар. Айтгандай, жароҳатини даволаган Платини ҳал қилувчи учрашува яна раҳбарлиги қўлга олди. Худди шу ўйинги Жиресс ва Тигана билан биргаликда бирин-кетин Женингес қўриқлаётган дар-

га билан галабага эришилди. Тўғрисики айтганда, Шимойли Ирландия командасининг ҳаракати ўз олдига йўлган мақсадига мос бўлмади. Ҳимояда етти-саккиз киши бўлиб ҳаракат қилганда галабага эришиб бўлардики. Армстронг, Хамилтон ва Уатсгаларнинг ҳаракатлари бошқа ўйинчилар томонидан қувватланмаганини учун самара бермади.

Биринчи бўлимининг ўрталарида Францияликларнинг устулини яққол кўзга ташлана бошланди. 33-минутда эса Платини ақойиб ўйин кўрсатди. Унг қанотда у бирданга тўрт химоячини аллаб ўтди ва тўпини катта

теалинда жарима майдонига кириб борастган Жирессга етказиб берди. Дарвозабон ва бир химоячи унга томон ташлашди. Уларнинг нияти шекарларни йўл қўйган ҳатони кузатиш эди. Лекин Жиресс иккундан усталик билан фойдаланди — 1:0.

Иккинчи бўлимда ўнг қанот шимойли ирландияликлар химоясининг энг нозик ва буюн нуқтаи эканлигини францияликлар тушунишди. Хотиржамлик билан ҳаракат қилган Донаяхъ бир неча марта хатога йўл қўйди, натижада юзага келишига сабабчи бўлди. Учрашувнинг 47-минутда Доменик Рошто бутун майдон

польшаликлардан мағлубиятга учрамаганлигини учун бу сафар ҳам енгилмаймиз деган ишонч бор эди.

Бу сафар ҳам совет футболчилари мағлубиятга учрашмади, лекин дуранг улар учун мағлубият деган гап.

Шундай қилиб медал учин курашлаган ана бир команда айналанди. Польша терма командаси. 8 июль кун «С» гуруппасида голиб чиққан команда билан беллашмади.

Сизнинг НАРАХИТОНГИЗ. Мадрид — Барселова, 5 июль. 1982 й.

ТИПРАВКАЛАР БЮРОСИ

КАТААРГА ЖАВОБ БERAМИЗ

Р. ФАТХУЛЛАЕВ: Мен институтнинг сиртки бўлимида ўқийман. Янгида ессияга қақирашди. Лекин иш жойимдаги бухгалтерлардан бирн ессия имтиҳонларини топшириш учун берилган отпускга 50 процент ҳақ тўлайми, дейди. Уларнинг шу нияти тўғрими?

Жавоб: Йўқ, улар нотўғри йўл тутишган. Амадаги тартибга кўра олий ўқув юртиларидан сирдан таълим олаётган студентларга ўқув отпускани учун иш ҳақи қанчадан қатъий назар 100 сўм ҳажмида, техникумларда таълим олаётганларга эса 80 сўм миқордада ҳақ тўлашни керак.

Б. ЖАЛИЛОВ: Айтинчи, қандай ҳолларда иш кўзини қисмларга бўлиш мумкин? Бу нарса меҳнат қонуналарда қанда тўғридими?

Жавоб: Иш кўзини қисмларга бўлиш — иш вақти режимида қўйилган иш соатлари нормаси қисмларга тақсимлавиб, улар ўр-тасида овқатланган вақти билан бирга 2 соатдан ортққ еҳуд 2 ва ундан ортққ марта таанаффус қилинади. Иш вақтининг умумий муддати қандалик иш вақтининг белги-ланган муддатидан ортққ кетмаслиғи шарт. Ишлаб чиқаришнинг алоҳида хусусияти тақозо қилган ишларда қонулар билан қўзда тутилган тартибда иш кўзини қисмларга бўлишга руҳбат этилади. Уни тўхатиб қилиш асосла-рига таътиб ҳали хўжалиқнинг айрим тармоқлари ва ишора-тларда қўйилган улуғ белгилашган. Масалан, ишлаб чиқариш зарурати туғилганда, СССР алоҳа министр-лиги қасаба созири Марказий Комитети билан биргаликда тасдиқланган рўйхатга киритилган екскутата-ция қилувчи алоҳа норхоналари ва тақ-нилотларининг баъзи категорияларини ҳошим-лари учун (ФЭМК) иш кўзини қисмларга бў-лишга руҳбат этилади. Иш кўни (смена) да-вомидати таанаффуслар қўли билан 2 марта, ҳар таанаффуснинг муддати қандаи 1 соат, умумий таанаффуслар-нинг жами муддати кўни билан 3 соат бўлиши мумкин. Ша-ҳар пассажир транс-порти корхоналари-нинг раҳбарларининг шаҳарнинг муҳазам тасаввир линиларида ишловчи автобуслар, троллейбуслар ва трамвайларнинг ҳай-довчилари ва кондук-торлари учун фабри-ка-завод маҳаллий ко-митети билан келиш-илган ва ҳодимнинг розилигини олган ҳол-да иш кўзини қисм-ларга бўлиш (кўни билан 2 қисмга) ҳуқу-қ берилган. Лидияга икки марта чиқилган вақти учун ҳай-довчилар ва кондук-торларга тариф став-кани ёни маошининг 30 процентигача миқдор-да қўшимча ҳақ тўла-нади. Сменалар ичи-лаги таанаффус вақти иш вақтига кирмайди.

Н. УМУРЗОҚОВА: Бу йил ўйинчи сифини тугатилдим. Орун-ни қийинларнинг мо-делларини яратадиган қасб эгаси бўлиш. Шаҳаримизда модель-конструкторлик иҳти-сосининг ўргатадиган ўқув юрти борми?

Жавоб: Тошкент тў-қимачилик институтида таълимнинг буюмлари технологияси, тиву-чилик буюмларини конструкторларнинг сина-ри иҳтисосини яратган ағалаш мумкин. Ўз-бекистон ССР Олий ва ўрта махус таъ-лим министрлигининг А. Абдурахмонов мо-делини Тошкент поли-техникумида эса ик-кин-кечакларнинг мо-деллини яратадиган му-тахассислар тайёрла-шади. Шу хусусияти қўшимча маълумотлар-ни юқорида номлари-ни айтиб ўтган ўқув ҳамада хувар маскан-ларидан билиб оли-шингиз мумкин.

Редатор Ш.О.УБАЙДУЛЛАЕВ

3 Тошкент бетқоқими

3 июль, 1982 й.

